

PRACOVNÍ LIST PRO PEDAGOGY

TRICERATOPS DINOANATOMIE (A)

1. a), c), d), g)
2. Lebka je silná, zaujímá 1/3 délky celého těla.
3. b)
4. Oranžová – plíce, žlutá – žaludek, červená – srdce, hnědá – játra, zelená – střevo
5. 9 metrů
6. 60 mobilů
7. Pozn. Více správných možností

ALLOSAURUS (C)

1. B
2. Evropa, Amerika (Portugalsko, USA)
3. 12 metrů
4. 80 mobilů
5. Hřeben nad očima *Pozn: Je možné více správných kombinací částí těla a jeho funkce*
6. d)
7. V porovnání s tyranosaurem rexem... Mám menší zuby. Mám slabší stisk čelistí.

STEGOSAURUS (E)

1. C
2. Amerika (USA)
3. 9 metrů
4. 60 mobilů
5. Hřbetní pláty
6. b)
7. V porovnání s triceratopsem... Mám na svém těle více rohů/trnů. Mám menší hlavu v porovnání s tělem.

PACHYCEPHALOSAURUS (B)

1. A
2. Amerika (USA, Kanada)
3. 8 metrů
4. 53,33 mobilů
5. Kostěná helma *Pozn: Je možné více správných kombinací částí těla a jeho funkce*
6. b)
7. V porovnání s ankylosaurem... Chodím po 2 nohách. Žil jsem později.

MAIASAURA (D)

1. C
2. Amerika (USA)
3. 9 metrů
4. 60 mobilů
5. Protáhlý krk *Pozn: Je možné více správných kombinací částí těla a jeho funkce*
6. c)
7. V porovnání s plateosaurem... Staral jsem se o své potomky. Jsme oba býložravci.

COELOPHYSIS (F)

1. A
2. Afrika, Amerika (USA, Zimbabwe)
3. 2 metry
4. 13,33 mobilů
5. Mrštné tělo *Pozn: Je možné více správných kombinací částí těla a jeho funkce*
6. c)
7. V porovnání s deinonychem ... Jsme oba lovili ve smečce. Mám duté kosti.

ZÁVĚREČNÝ KVÍZ

Správné odpovědi: 1-CH, 2-I, 3-C, 4-X, 5-U, 6-L, 7-U, 8-B
Tajenka: CHICXULUB

CHICXULUB, co to je? (čti: čikšulub)

Před asi 66 miliony let dopadla na Zemi obrovská planetka nazývaná Chicxulub. Místo dopadu se dnes nachází v Mexickém zálivu. Planetka byla široká 10–15 kilometrů, což je vzdálenost jako z Plzně do Tlučné nebo do Starého Plzně. Chicxulub vážil 7,8 biliónů tun, což je asi jako celý Mount Everest. Proletěl atmosférou naší planety rychlostí přibližně 40-80 tisíc km/h a při dopadu

vytvořil kráter široký 180 km. To je jako celý Středočeský kraj, a ještě okraje sousedících krajů k tomu.

Po dopadu se uvolnilo obrovské množství energie. Byla vyvolána zemětřesení po celém světě, která trvala i několik měsíců. S tím souvisí i vznik několik stovek metrů vysokých vln tsunami, požáry a mnohem častější výbuchy sopek.

Do ovzduší se dostalo velké množství prachu a popela, které zakryly slunce. Na Zemi se ochladilo o 25°C a rostliny přestaly růst. Až 75 % druhů zvířat, včetně většiny dinosaurů, nedokázalo tyto změny přežít. Někteří živočichové, například malí savci, však přežili a později se začali rychle vyvíjet.

ZAJÍMAVOSTI O JEDNOTLIVÝCH DINOSAURECH

TRICERATOPS (A)

Triceratops měl tři rohy a velký kostěný límec za hlavou. Rohy mu sloužily hlavně k obraně proti dravým dinosaurům. Našlo se dokonce několik kostí tyranosaura rexe, kde jsou vidět rány od rohů triceratopse. Je tedy jasné, že tihle dva známí dinosauři spolu určitě bojovali.

PACHYCEPHALOSAURUS (B)

Pachycephalosaurus měl na hlavě silnou, zaoblenou kostěnou helmu. Její tloušťka mohla být až 25 cm. Dříve si vědci mysleli, že pachycephalosauri naráželi hlavami do sebe jako berani. Dnes se předpokládá, že helma sloužila spíše k bočním úderům, nebo dokonce jen jako ozdoba, díky které se dinosauři poznávali.

ALLOSAURUS (C)

Allosaurus vypadá podobně jako tyranosaurus rex, ale pozor, je mezi nimi několik rozdílů! Allosaurus žil o zhruba 80 milionů let dříve než T-rex. I když měl také velikou tlamu a ostré zuby, T-rex měl tlamu silnou 3x více než má lev. Tyrannosaurus rex měl oproti tělu krátké přední nohy a na nich pouze 2 malé prsty. Dodnes není úplně jasné, k čemu mu takové nohy mohly být. Naopak allosaurus měl přední tlapy velké a měl na nich 3 prsty s ostrými drápy, díky kterým si mohl přidržovat kořist.

MAIASAURA (D)

Jméno Maiasaura znamená „dobrá plazí matka“ a není tak pojmenována náhodou. Maiasaura patřila mezi dinosaury, kteří se starali o svá mláďata. Žila v koloniích a stavěla hnízda blízko sebe, podobně jako dnešní ptáci. Po vylíhnutí mláďat se o ně dospělí dinosauři starali. Nosili jim potravu a chránili je před predátory.

STEGOSAURUS (E)

Stegosaurus měl na hřbetě velké kostěné pláty, které byly prokvené. Na základě toho si vědci myslí, že tyto pláty pomáhaly stegosaurům regulovat tělesnou teplotu. Na konci ocasu měli naopak trny, kterými se mohli bránit proti predátorům. Ačkoliv stegosaurus mohl dorůst délky až 9 metrů, jeho hlava byla v porovnání s tak velkým tělem malá. Jeho mozek byl velký asi jako mandarinka.

COELOPHISYS (F)

Coelophysis byl štíhlý a rychlý dinosaur s lehkým tělem. Měl duté kosti, podobně jako dnešní ptáci. Díky tomu nebyl tak těžký a mohl se rychle pohybovat. Pravděpodobně žil a lovil ve smečkách. Jeho zuby byly ostré a pilovité, ideální k řezání masa. Živil se drobnými plazy, rybami a menšími býložravými dinosaurými.

TIPY NA DALŠÍ AKTIVITY

Vyzkoušejte další atrakce v DinoParku:

- **Chodící stegosaurus** – Vyrazte na procházku po DinoParku s chodícím mládětem stegosaura
- **DinoHurikán** – zažijte druhohorní bouři.
- **DinoStříkačka** – která dvojice má přesnější mušku a silnější svaly?
- **Paleontologické hřiště** – dokážete najít kosti dinosaura?
- **Dětská hřiště** – nechte děti vyblbnout na dětském hřišti.

TIP

Vyplněné pracovní listy můžou jednotlivé týmy využít jako podklad pro zpracování prezentace a přiblížit tak svého dinosaura ostatním spolužákům.

TIP

Každý tým měl za úkol napsat, co nového se o svém dinosaurovi dozvěděl. Po návratu do školy proto doporučujeme zařadit diskuzi na téma „Co jsme o dinosaurech už věděli a co jsme se dnes naučili nového.“ Případně: „Jaká dnešní informace o dinosaurech nás překvapila?“

